

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
11/10112

DERES REFERANSE
15/2529-25

DATO
01.09.2016

Krav til likviditetsreserve i signifikante valutaer

1. Bakgrunn

Finansdepartementet fastsatte i november 2015 krav til likviditetsreserve (LCR). Samtidig med fastsettelsen, ble Finanstilsynet bedt om å vurdere om det skal stilles et krav til LCR i signifikante valutaer, herunder norske kroner (NOK). Finanstilsynet har på bakgrunn av henvendelsen fra Finansdepartementet vurdert hvilke krav som bør stilles til foretakenes likviditetsreserver i signifikante valutaer. Vedlagt følger et utkast til høringsnotat. De sentrale vurderingene presenteres nedenfor.

2. Om regelverket

LCR måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager fram i tid i en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Foretakene kan i en overgangsperiode fase inn likviditetsreservekravet. Minstekravet er 70 prosent fram til utgangen av inneværende år, 80 prosent fra 31. desember 2016 og 100 prosent fra 31. desember 2017. Systemviktige foretak skal oppfylle likviditetsreservekravet med 100 prosent fra 31. desember 2015. Minstekrav til LCR gjelder samlet for alle valutaer.

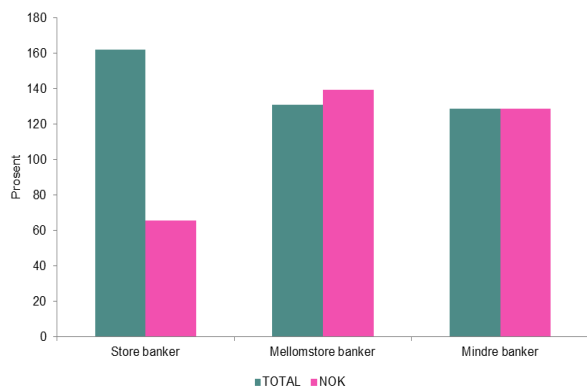
Etter EU-reglene om LCR skal foretakene ha likvide eiendeler som samsvarer med deres netto likviditetsutgang i foretakets signifikante valutaer (forpliktelser i en valuta som utgjør mer enn 5 prosent av foretakets totale gjeld). Det stilles ikke krav om absolutt samsvar mellom netto likviditetsutgang og likvide eiendeler i de enkelte valutaer. Tilsynsmyndigheter kan kreve at foretakene begrenser manglende samsvar i en valuta ved å fastsette grenser for hvor stor andel av netto likviditetsutgang som kan dekkes med likvide eiendeler i en annen valuta.

Begrensninger for manglende samsvar mellom likvide eiendeler og netto likviditetsutgang i en valuta skal i henhold til EU-reglene utformes som et spesifikt likviditetskrav som fastsettes som en del av SREP (Supervisory Review and Evaluation Process). Ved fastsettelsen av likviditetskrav hensyntas forretningsmodell, styring og kontroll med likviditetsrisiko og systemrisiko. EU-reglene åpner imidlertid for at myndighetene kan fastsette identiske krav i enkelvalutaer for foretak med samme risikoprofil. Etter Finanstilsynets vurdering, åpner dette for å fastsette LCR-krav i signifikante valutaer i forskrift, der forskriften differensierer kravet mellom grupper av foretak.

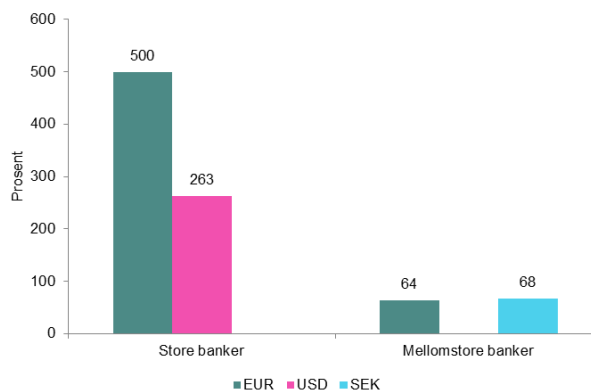
3. Status for LCR i norske banker

LCR for bankene (bankkonsern) samlet sett var 158 prosent ved utgangen av første kvartal 2016. LCR i NOK er markant lavere enn LCR på totalnivå. LCR i NOK var 77 prosent for bankene samlet sett ved utgangen av første kvartal 2016. De store bankene har store likviditetsreserver i andre signifikante valutaer enn norske kroner, som trekker opp total LCR. De mellomstore og mindre bankene har mindre likviditetsreserver i andre signifikante valutaer, og LCR i NOK er tilnærmet lik LCR på totalnivå i disse bankene, se figur 1.

Figur 1: LCR totalt og LCR i NOK, vektet gjennomsnitt per 31.03.16

Figur 2: LCR i andre signifikante valutaer enn NOK per 31.03.16

4. Forslag til LCR-krav i signifikante valutaer

Finanstilsynet foretar en særskilt vurdering av LCR i signifikante valutaer i den årlige SREP-gjennomgangen. Det er så langt ikke fastsatt eksplisitte minimumskrav til LCR i valuta, men gitt noen foreløpige vurderinger av foretakenes tilpasning. Finanstilsynet har som følge av departementets oppdrag vurdert om det bør fastsettes et felles krav i signifikante valutaer. Felles minstekrav vil gi mer forutsigbarhet for foretakene og være mer transparent enn individuelle krav. Det vil samtidig dekke alle foretakene til enhver tid (for mindre foretak gjennomføres ikke SREP hvert år). Finanstilsynet vurderer det som mest hensiktsmessig at krav til LCR i signifikante valutaer fastsettes i forskrift. Et minstekrav til LCR i valuta kan suppleres med individuelle vurderinger av behov for likviditet utover dette.

I det følgende redegjøres det først for vurderinger av krav til LCR i norske kroner. Deretter redegjøres det for vurderinger av krav til LCR i andre signifikante valutaer.

LCR i norske kroner

Tilgangen på likvide papirer i det norske markedet er ikke vesentlig endret siden forrige vurdering høsten 2015 (jf. høringsnotat 1. juni 2015). Finanstilsynets nye beregninger viser at det reelle tilbudet av verdipapirer som kan inngå i likviditetsbufferen, tilsier at en LCR i NOK på 80 prosent kan oppnås. Flere hensyn taler imidlertid for at et krav settes noe lavere enn dette.

Statspapirer, OMF og kommunepapirer utgjør den største delen av LCR-godkjente verdipapirer i norske kroner. De største foretakene som har en betydelig andel av likviditetsbufferen i euro (EUR) og amerikanske dollar (USD) vil, basert på dagens situasjon, mest sannsynlig kjøpe mer OMF i NOK dersom de skal oppnå bedre samsvar mellom likvide reserver og netto utbetalinger i NOK. OMF vil i hovedsak være alternativet, siden tilbudet av statsobligasjoner og kvalifiserte lån utstedt av ikke-finansiell sektor i NOK er begrenset.

Bankene og kredittforetakene er de største investorene i det norske OMF-markedet. Dersom de ytterligere øker sin eierandel gjennom økt beholdning med LCR-godkjente OMF, kan det bidra til uheldig krysseierskap i norsk finanssektor og føre til at en større del av papirene bindes opp og i liten grad omsettes i markedet. Når en stor del av OMF bindes opp gjennom oppfyllelse av LCR-krav, kan det bidra til å svekke likviditeten i markedet. Selv om det norske OMF-markedet har vokst i omfang, er omsetningen i annenhåndsmarkedet fortsatt nokså lav. Markedslikviditeten kan ha bedret seg noe over tid, men volatiliteten er fortsatt høy.

Det er allerede vesentlig krysseierskap mellom banker og kredittforetak. Det er i stor grad bankene selv som opptrer som "market maker" i OMF-markedet. I en stressituasjon vil likviditeten trolig bli svært dårlig, både fordi finansforetakene vil redusere handelen med hverandre, og fordi market makerne ikke stiller priser. I tillegg vil kredittforetakenes adgang til å utstede nye OMF i førstehåndsmarkedet være betydelig svekket. I en krise som rammer hele banksektoren, vil problemet med krysseierskap bli forsterket ytterligere.

Finanstilsynet mener det først og fremst er viktig å sikre at alle foretakene har likviditetsreserver som kan realiseres under stress og dermed skaffe foretaket tilstrekkelig likviditet. For foretak som har erfaring i å holde en likviditetsportefølje i valuta, vil det i en stressituasjon kunne være en fordel å ha en høy likviditetsreserve i verdipapirer med god likviditet utstedt i store valutaer som EUR og USD, framfor en buffer som i hovedsak består av OMF utstedt i norske kroner. Det er likevel viktig at også denne type foretak har en viss andel av sin likviditetsreserve i NOK. Disse foretakene har også store netto utbetalinger i NOK, og bør ikke bør gjøre seg for avhengige av et velfungerende valutaswapmarked, som er det viktigste markedet for kronelikviditet i en stressituasjon.

Svingninger i nivået på strukturell likviditet i banksystemet grunnet transaksjoner til og fra statens kontoer i Norges Bank fører til svingninger i LCR i norske kroner. Etter innføringen av det generelle kravet til LCR ved årsskiftet, har LCR i NOK generelt økt noe. Finanstilsynet anser at det for foretak som har EUR og/eller USD som signifikant valuta, er rimelig å fastsette et minimumskrav til LCR i NOK på 50 prosent og der det samtidig forutsettes at underdekningen i norske kroner må dekkes opp med likvide eiendeler i EUR og/eller USD. Det vises for øvrig til vurdering av krav til LCR i andre signifikante valutaer enn NOK nedenfor.

De største foretakenes etterspørsel etter likvide eiendeler (og som da foreslås omfattet av et 50 prosent krav til LCR i NOK) står for en vesentlig andel av etterspørselen etter kronelikviditet. Finanstilsynet foreslår at det for øvrige foretak som kun eller i hovedsak har NOK som signifikant valuta, innføres et krav til LCR i NOK på samme nivå som minstekravet til LCR på totalnivå slik det følger av CRR/CRD IV-forskriften. Dette betyr at kravet er 70 prosent frem til utgangen av inneværende år, 80 prosent fra 31. desember 2016 og 100 prosent fra 31. desember 2017. Et noe høyere krav for disse, begrunnes med at disse foretakene generelt ikke har samme ressurser og systemer til å håndtere tilpasninger i valutamarkedet og at det således ikke er ønskelig at de i stor grad baserer seg på en likviditetsbuffer i utenlandsk valuta.

LCR i andre signifikante valutaer enn norske kroner

Finanstilsynet la i høringsnotatet fra juni 2015 om innføring av likviditetsregler i Norge opp til at foretak som har USD og/eller EUR som signifikant valuta, skal ha samsvar mellom netto

likviditetsutgang og likvide eiendeler i USD og EUR på minst 100 prosent, eller på samme nivå som minstekravet til LCR på totalnivå frem til kravet er fullt fasett inn på 100 prosent.

Foretakenes øvrige signifikante valutaer var per 30. juni 2016 svenske kroner (SEK), danske kroner (DKK), japanske yen (JPY) og australske dollar (AUD). Finanstilsynet mener det er viktig at foretakenes netto likviditetsutgang og likvide eiendeler samsvarer også i øvrige signifikante utenlandske valutaer enn EUR og USD.

Finanstilsynet foreslår, blant annet på bakgrunn av vurderingene i høringsnotatet fra 1. juni 2015, at det innføres krav til LCR i alle øvrige signifikante valutaer enn norske kroner på minst 70 prosent i inneværende år, 80 prosent i 2017 og 100 prosent fra 31. desember 2017. For de systemviktige foretakene skal det kreves 100 prosent fra dag 1.

Forslag til endring av CRR/CRD IV-forskriften og videre oppfølging

Finanstilsynet foreslår at det inntas nye bestemmelser om krav til LCR i norske kroner og øvrige signifikante valutaer i CRR/CRD IV-forskriften. Følgende bestemmelser foreslås tatt inn i § 7 som nytt tredje og fjerde ledd:

Foretak som kun eller i hovedsak har norske kroner som signifikant valuta, skal ha en likviditetsreserve i norske kroner på samme nivå som minstekravet til likviditetsreserve på totalnivå, slik det følger av § 22 annet og tredje ledd. Foretak som har euro og/eller amerikanske dollar som signifikant valuta, skal ha en likviditetsreserve i norske kroner på minst 50 prosent.

Foretak som har øvrige signifikante valutaer enn norske kroner, skal ha en likviditetsreserve i de aktuelle valutaene på samme nivå som minstekravet til likviditetsreserve på totalnivå, slik det følger av § 22 annet og tredje ledd.

Finanstilsynet vil løpende følge opp foretakenes LCR i signifikante valutaer, på lik linje med minstekravet til LCR som gjelder samlet for alle valutaer. I tillegg vil Finanstilsynet fortsette å følge opp og vurdere LCR i signifikante valutaer i SREP-prosessen.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
Finanstilsynsdirektør

Emil Steffensen
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.